

İSMAİL BİLEN DİĞER KOMÜNİSTLERİ SUÇLUYOR

25 Temmuz 2022

Yıldırım Koç

Türkiye sosyalist/komünist hareketi tarihinde önemli önderlerden biri, İsmail Bilen'dir (İ.Bilen, Laz İsmail, S.Üstünel, Marat, Erdem, Bostancıoğlu, R.Davos). İ.Bilen 18 Ekim 1902 tarihinde doğdu ve 18 Kasım 1983 tarihinde ölene kadar tüm yaşamını sınıfsız ve sömürsüz bir dünya mücadelesinde aktif olarak yer alarak geçirdi. Siyasi mücadelesi nedeniyle yaşamının çok büyük bölümünü yurtdışında geçirmek zorunda kalan İ.Bilen, özellikle TKP'nin 1973 yılında başlayan "Atılım" döneminde TKP'de Merkez Komite Genel Sekreterliği görevini üstlendi ve bu görevini ölümüne kadar sürdürdü. TKP'nin Atılım döneminde kitleleşmesinde İsmail Bilen'in önemli katkıları oldu.

Türkiye günümüzde büyük dönüşümlerin eşliğinde veya arifesinde gibi gözüküyor. Türkiye, tarihinin en büyük ekonomik krizlerinin birinin henüz başlarındadır. Kriz derinleşiyor, yönetenler yönetemez durumda; yönetilenler de artık eski düzen içinde yönetilmek istemedikleri günlere doğru hızla ilerliyor. Bu durumun bağımsız ve demokratik Türkiye ve sınıfsız ve sömürsüz bir dünya doğrultusunda geliştirilebilmesi için, milyonlarca insana güven veren ve onların aktif desteğine sahip güçlü bir siyasal örgüte ihtiyaç var. 1980 öncesinin devrimci örgütlerinin ulaştığı kitleliliği yaşamış olanlar, günümüzdeki sosyalist/komünist örgütlerinin çabalarının ve başarılarının bu büyük görevi üstlenme açısından son derece yetersiz olduğunu görebilmektedir. Bugünkü örgütler 10-15 yıl öncesine göre daha güçlü olabilir; ancak bunların hiçbiri, 12 Eylül öncesinin Devrimci Yol, Türkiye Komünist Partisi, Halkın Kurtuluşu, Kurtuluş gibi siyasal yapılanmalarının kadro sayısı ve kitle desteğine ulaşabilmiş değildir. 12 Eylül Darbesi öncesinde TKP'nin sendikalarındaki gücünü, Dev-Yol'un mahallelerde ve kentlerdeki direniş komitelerini yaşamış olanlar, günümüzün siyasal örgütlerinin bunların yanına bile yavaşamadığını görebilmektedir. Günümüzün acil görevlerini gerektiği gibi yerine getirebilecek kadro gücüne ve kitle desteğine sahip bir siyasal örgüt, ancak kendi içinde demokrasiyi ve hoşgörüyü en etkili bir biçimde uygularsa, yaratılabilir. Bunun önkoşulu da, bugün aynı amaca yönelik olduklarını ifade etseler bile, birbiri hakkında çok olumsuz değerlendirmeler yapan anlayışın değiştirilmesidir. Bugünkü durum, geçmişin mirasının kötü kısmıdır. Mirasın kötü kısmının hatırlanması ve eleştirilmesi, günümüzde bu hatanın aşılması ve daha geniş birlikteliklerin yaratılabilmesi açısından yararlı olacaktır.

TKP'nin önder kadroları arasındaki tartışmalarda en ağır suçlamaları kullanan kişilerden biri İ.Bilen'di. İ.Bilen'in, bağımsız ve demokratik bir Türkiye ve sınıfsız ve sömürsüz bir dünya mücadelesinde hayatlarını feda etmiş kişilere yönelik suçlama ve hakaretleri çok kötüdür.

Bunlardan bazı örnekleri aşağıda sunuyorum:

İsmail Bilen (S.Üstünel) 1969 yılında "Likidatör-Bozguncu Akımlarla Savaş" başlıklı bir yazı yayımladı. Bu yazı, TKP tarafından 1975 yılı Mart ayında yayımlanan **Günümüzde TKP** kitabında yeniden basıldı (S.Üstünel, **Günümüzde TKP**, TKP Yay.,1975).

"Burjuvazi, polis, artık işine yaramayan, iyice ipliği pazara çıkmış olan provokatörleri, bozguncuları ya suyu sıkılmış limon gibi, çöp sepetine atıyor, ya da, zamanla, bunları yeniden piyasaya sürüyor. Bugün basında akımlar, örgütler arasında gürültü patırtı koparak, kendilerine 'eski sosyalistler' süsünü veren M.Belli gibi, H.Kıvılcımlı gibi dönekler, likidatörler bunlardandır. Kıvılcımlı komünist morali çamura buladığı, grupçuluk yaptığı, böylece partiye büyük zararlar verdiği, polisin amansızca saldırılarına yaradığı, özellikle TKP'nin İzmir ve İstanbul örgütlerini parçaladığı için, partiden bundan 30 yıl önce kovulmuştur. Hem kendisi, çok daha sonraları, komünist olmadığına, TKP ile bir bağı bulunmadığına bir duruşmasında polisi tanık göstermiştir. Böyle birisi şimdi, basında, politika piyasasına 'devrimci', 'bilgin', Kuva-i Milliye günlerinde 'düşmana ilk kurşunu sıkanlardan biri' olarak cıfcaflı etiketlerle sürülüyor. Yeni kuşaklar bilmezler bunların geçmişini. Biz onları bugünkü rolleriyle, asıl kimlikleriyle ortaya koyacağız.

"M.Belli'nin kimliği Kıvılcımlı'ninkinden aşağı değildir. Bu adam, geçen yıl, Ankara'da, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde: 'Karşı-devrim' üzerine yaptığı konuşmasında, sosyal ve politik kimliğini ortaya

dökmektedir. Kendisine çeki düzen vererek: 'Biz kimiz? Çoğumuz küçük burjuvaziden gelmiyor muyuz? Bu zümre milliyetçidir,' diyor. Evet, yalnız milliyetçi değil, şovenisttir. Küçük burjuva niteliği buram buram tütmektedir. Bir çok kalıplara girmiştir. Ama likidatörlüğü-bozgunculuğu, provokatörlüğü hiçbir zaman bırakmamıştır. En büyük provokatörlük rollerinden birini bundan 15 yıl önce, DP diktatorası zamanında, yüzlerce komünistin tutuklandığı, en korkunç işkencelerin uygulandığı, Harbiye'nin bir 'Bekirağa bölüğü'ne çevirildiği günlerde oynamıştır. Ve bu yüzden TKP'den kovulmuştur." (Üstünel,1975;65)

S.Üstünel, **Savaş Yolu** (3. Baskı, TKP Yayınları, 1974) kitabında Dr.Hikmet Kıvılcımlı için şunları yazıyordu:

"Bu adam 1923'lerde, tıp öğrencisiyken, gençlik, komünist hareketlerine, bir kıyıcıktan yanaşmıştır. Kurtuluş Savaşı'na katıldığı uydurmadır, pis bir masaldır. Komünist Partisi'ne Şefik Hüsnü kolundan gelmiştir." (Üstünel,1974;13)

"Kıvılcımlı manyaktı. Geçimsizin biri, bölücü, parçalayıcıydı. Örneğin: 1928-1929 yıllarında, Merkez Komitesi'nde gizli gruplar kurdu. Bunlarla toplantılar yaptı. KIVILCIM adlı, çok ilkel, 'gazete' diye bir yaprak çıkardı. Polis ajanları doldu kurduğu grupçukların içine. Onun bu bölücü grupçuluğu polise yaradı. Geniş tutuklamalar oldu. İşkenceler, yargılamalar, sürgünler, ağır hapis cezaları birbirini izledi parti çetin bir dönem yaşadı.

"Bu adamda komünist moral diye, parti disiplini diye bir şey yoktu. Bütün bu nedenlerle TKP'den atıldı. Marks'ın, Lenin'in yapıtları üzerinde sorumsuzca oynadı. Mıncıklardı bunları. Yazdıkları deli saçmalarından başka bir şey değildir. Okuyanın kafasını karıştırmaktan başka birşeye yaramaz. Burjuvazi, böylesi bir adama böylesi bir alan, özgürlük sağladı. 'Vatan Partisi' yüzünden yapılan bir duruşmada 'Komünist olmadığına' polisi tanık gösterdi. Sovyet düşmanlığını, Çekoslovak olayları üstüne basında çıkan yazılarıyla kusuvermiştir. Böylesi bir hortlağa sarılarından, kimin değirmenine su akıttıklarını görmek zor değildir." (Üstünel,1974;14)

İ.Bilen'in **Çetin Savaş** (Konuk Yayınları, İstanbul, 1978) kitabında yer alan "Türkiye Komünist Partisi MK Genel Sekreteri İ.Bilen Yoldaşın 28 Ocak 1975 Tarihinde Yaptığı Konuşma"sında yer alan bazı suçlama ve hakaretler de aşağıda sunulmaktadır:

"Bu son zamanlarda, MİT ajanı Maocuların pek şişirdikleri, kendilerine 'lider' tanıdıkları doktor Şefik Hüsnü (Değmer), ne 1. ve ne de 2. Kongrelerde bulunmuştur. Üstelik, 1922'de, Ankara'da toplanan 2. Kongreyi sabote etmiştir. Bu adam TKP'nin 'kurucusu' murucusu değildir. Adı geçmez kurucular arasında. Onun adı başka türlü geçer TKP'nin tarihinde." (Bilen,1978;19)

"Bundan ötürü, Maocusu, Troçkisti, likidatörü, bozguncusu, burjuvaziyle birlikte, polisle birlikte TKP'ye saldırıyor. Perinçekçisi, Emin Sekün'ü, Mehmet Oktay'ı, Kıvılcımlıcısı, her soydan ve boydan provokatörü TKP'nin savaş geleneklerine, birikimlerine pis tırnaklarını uzatıyor." (Bilen,1978;24)

"Şefik Hüsnü Değmer. Varlıklı bir ocaktan, kökenden gelme. Fransa'da okumuş. Eski Fransız sosyalistlerinin etkisi altında gelişmiştir. Hiçbir zaman Marksist-Leninist olmamıştır. Bölücüydü. Oportünistti. Ve kariyeristti. Eline fırsat geçtikçe, parti içinde zorbalık yapmıştır." (Bilen,1978;25)

"Şefik Hüsnü, bu bölücülüğünü 1945'te daha açık ortaya koymuştur. Bir yandan TKP'nin gizli örgütlerini açığa çıkarmıştır. Öte yandan da sosyalist akımların, iki legal partinin birleşmesini engellemiştir. Açıkçası, sosyalist hareketi bölmüştür. Komünist Partisi'ni, sosyalist hareketi faşist Recep Peker hükümetinin yumrukları altına atmıştır." (Bilen,1978;25-26)

"Ş.Hüsnü, hiçbir zaman M.Suphi'yi partimizin kurucusu olarak tanımamıştır onu hiçbir zaman sevmemiştir. Şefik Hüsnü, partinin kurucularından Salih Hacıoğlu'na, Affan Hikmet'e, Vanlı Makinist Kazım'a, pırl pırl bir komünist olan Seyfi ustaya karşı, partinin birçok işçi sınıfından gelme militanlarına karşı en zebanice davranmıştır. Bu adam, parti kadrolarını kırmakla polise, burjuvaziye yardım etmiştir. Salih Hacıoğlu'nu partiden atmak için en çirkin entrikalara başvurmuştur. Salih Hacıoğlu'na ve diğer gerçek komünistlere karşı entrikalar çevirirken, açıkça 'Türkiye'de Komünist Partisi'ne lüzum yok' diyen, provokatörlüğü ortaya çıkan ve partiden kovulan Şevket Süreyya Aydemir'le birlik olmuştur. Komintern'in Kontrol Komisyonu, Salih Hacıoğlu'nu temize çıkarmış, Şefik Hüsnü'yü 'küçük burjuva entrikacısı' olarak nitelemiştir.

"Komünist Partisi'ne: Vedat Nedim Tör'leri, Mihri Belli'leri, Hasan Ali Ediz'leri, Hikmet Kıvılcımlı'ları getiren odur. Hepsi provokatör. Hepsi dönem." (Bilen,1978;26-27)

“Hikmet Kıvılcımlı’ya gelince, Komünist Partisi içinde ayrıcalık, bozgunculuktan başka bir şey yapmamıştır. 1929’daki büyük tutuklanma onun yüzünden olmuştur. Merkez Komitesi’nden gizli gruplar kurmuş, lümpenlerden, dejenere öğelerden, provokatörlerden ‘örgütler’ kurmuştur. Pek çok komünistlerin canını yakmıştır. (...) Bu adam manyaktı. Kalpazandı. Zıdırın biriydi. Komünist morali yoktu. Bu yüzden TKP’den kovulmuştu. Diyorlar ki, uzun yıllar yattı hapislerde. Bu, hiçbir şey değiştirmez.” (Bilen,1978;29)

“General eskisi Madanoęlu, sonra Tabii Senatör Acuner Senato’da, 12 Mart olaylarından sonra, bazı açıklamalar yaptılar. Kıvılcımlı’nın, Mihri Belli’nin MİT ajanı olduklarını söylediler. Olaylar bunu doğrulamıştır.” (Bilen,1978;30)

Hikmet Kıvılcımlı hakkında řu ifadeler de yer almaktadır: “İşte böylesi bir ajanı, sapığı TSİP yöneticileri kendilerine bayrak yapmışlardır.” (Bilen,1978;31)

Türkiye sosyalist/komünist hareketinin reddetmesi gereken miras işte bu tavidir. Bu kötü alışkanlık terkedilmeden, bağımsız ve demokratik bir Türkiye ve sınıfsız ve sömürsüz bir dünya mücadelesine katkıda bulunmuş insanlara gereken saygı gösterilmeden ve örgüt-içi demokrasi ve hoşgörü sağlanmadan, düzen dışı çözümler arama eğilimine giren milyonların güvenini ve desteğini kazanacak geniş bir siyasal birliktelik yaratılamaz.